

Katedra trestního práva

Hodnocení diplomové práce

Milana Listíka

„Pojem a právní důsledky překročení mezí nutné obrany a krajní nouze“

Předložená diplomová práce má mimořádný rozsah 121 stran a je přehledně členěna do úvodu, šesti kapitol a závěru. Okruh použité literatury je značně obsáhlý a zahrnuje nemalou řadu prací zahraničních autorů, především z frankofonní oblasti. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce předložená práce více než splňuje požadované nároky.

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku sice tradiční, avšak její zpracování pojal nesporně netradičně – jako podrobné a hluboké srovnání české právní úpravy s úpravou francouzskou.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant charakterizuje cíl své práce, se dále věnuje ilustrativnímu přehledu vývoje právní úpravy zkoumaných institutů na našem území. Správně jsou přitom vystiženy základní vývojové tendence právní úpravy. Na to navazuje obecněji orientovaná kapitola věnovaná pojmu, podstatě a funkcím zkoumaných institutů a zejména jejich společným a odlišujícím znakům. Diplomant zde konfrontuje názory vyslovené v literatuře a záslužně se dotýká i složité problematiky odvracení nebezpečných jednání osob trestně neodpovědných.

Jádrem diplomové práce jsou kapitoly věnované pojmu excesu a jeho právním důsledkům. Diplomantem prováděný rozbor je mimořádně podrobný, jde do značné hloubky a opírá se nejen o dostupnou českou a československou literaturu, starší i novější, ale ve značném rozsahu o publikovanou judikaturu a nálezy Ústavního soudu. Kladně třeba hodnotit rovněž to, že diplomant čerpá v poměrně hojné míře i z prací zahraničních autorů, zejména z frankofonní a anglofonní oblasti, jakož i z významných rozhodnutí zahraničních soudů. Mimořádně rozsáhlý pramenný materiál však diplomant pouze nereprodukuje, ale provádí vzájemné srovnání názorů, a to i z hlediska vývojových tendencí, a důsledně tyto názory učleňuje a kriticky hodnotí. Nevyhýbá se ani vyslovování vlastních stanovisek k jednotlivým sporným otázkám, přičemž jeho názory jsou vesměs dostatečně podloženy erudovanou argumentací. Nelze nezmínit, že diplomant se s nesníženou pečlivostí věnuje i řadě souvisejících otázek, které mají vztah ke zkoumané problematice (problematika subjektivní stránky činů obsahujících exces, různé koncepce tzv. přiměřenosti obrany, právní posouzení automatických obranných zařízení, vzájemná napadení, obrana proti „úředním zákrokům“ aj.).

Zvláště vyzdvihnout třeba kapitolu, která je věnována srovnání české a francouzské právní úpravy. Diplomant zde více než hojně využil možnosti studia zahraniční literatury, judikatury a konzultací se zahraničními odborníky, které mu poskytl jeho studijní pobyt ve Francii. České odborné veřejnosti tak zpřístupnil poznatky, které jsou jinak z jazykových nebo věcných důvodů obtížně dosažitelné. Kladně třeba hodnotit též způsob, jakým tak učinil – rozbor problematiky je velmi podrobný a jde do potřebné hloubky, odráží různost názorů, a to i v jejich vývoji, poznatky jsou utříděné a syntetizované, pečlivé je srovnávání s českou úpravou a doktrínou.

V závěru své práce diplomant dospívá k závěru, že česká právní úprava je ve srovnání s porovnávanými zahraničními úpravami „liberálnější“ a nevyžaduje zásadních změn. Příčinu tohoto poněkud překvapivého stavu se diplomantu patrně výstižně podařilo postihnout.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako mimořádně zdařilou, po formální a především po obsahové stránce výrazně převyšující obvyklou úroveň diplomových prací, ať již co do okruhu pramenného materiálu, pečlivosti, podrobnosti a hloubky zpracování a zejména co do úrovně analytickou-syntetizujících schopností diplomanta. Lze již nyní doporučit, aby diplomat po úspěšném ukončení svého studia zvážil předložení práce jako práce rigorózní, resp. aby její část publikoval v odborném časopise. Předložená diplomová práce je jednoznačně a po všech stránkách zcela způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se diplomat mohl vyjádřit k otázce, ve kterých směrech podle jeho názoru česká právní úprava a doktrína, zabývající se instituty nutné obrany a krajní nouze, je srovnatelná s vyspělými zahraničními úpravami západní Evropy.

Předběžná klasifikace:

V Praze dne 4.5.2007

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce